

60221: Zelenavý ptáček

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

CPB Ostrava

Ostravský večerník

22. 1. 1986

ze dne

60221: Zelenavý ptáček

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

Svobodné slovo, Praha

17. 1. 1986

Dnes má slovo

ROMAN CÍSAŘ, dramaturg činohry Petra Bezruče Státního divadla Ostrava, před čs. premiérou hry Carla Gozziho Zelenavý ptáček, která se uskuteční 24. ledna.

„Nejde nám o žádnou dramaturgickou ‚schválnost‘, originalitu za každou cenu. Zelenavý ptáček nás zaujal proto, že jde o kvalitní text srovnatelný s nejlepšími autorovými pohádkovými komedlemi (Láska ke třem pomerančům, Král jelenem, Princezna Turandot). Gozzi se tu vysmívá planému filozofování, projevům lidského sobectví a marnivosti. Myšlenkovou náročností odpovídá hra našim starším divákům, tj. středoškolské a učňovské mládeži, ale může se na ní pobavit i divák dospělý. Gozzi je mistrem parodie: ponechává vznešené téma (obřadové složky) parodovaného útvaru a komiku těží ze směšného způsobu jeho ztvárnění. Ve hře je celá řada plasticky vykreslených postav z komedie dell'arte, poskytujících aktérům prvotřídní předpoklad (umocněný mluvným překladem J. Bílkové a Z. Digrína) pro rozpoutání hereckého koncertu. Herci mají podobný typ herců a tak spolu s režisérem Mojžíšem Weimannem věříme, že si zahrají e obrovskou chutí i nasezením.“

(gm)

60221: Zelenavý ptáček
PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘÍŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

CPB Ostrava

Rudé právo, Praha

128. 1. 1986

★ ČINOHRA PETRA 'BEZRUČE Státního divadla v Ostravě uvedla v československé premiéře hru italského autora 18. století Carla Gozziho Zelenavý ptáček. Hra, která patří mezi nejlepší Gozziho komedie, je namířena nejen proti planému a nečistému filozofování, ale i proti pragmatickému přístupu k životu, sebelásce a chytračení.

Dvě premiéry Státního divadla v Ostravě

Italský dramatik Carlo Gozzi je znám jako autor pohádkových her, často se nechává unášet jejich fantastičností stejně jako se zalíbením těží z divadelního kouzla barokní výpravnosti. Ve svých tragikomedích vytváří uzavřený pohádkový svět, jen tenkými nitkami spojení s reálnou skutečností. Jeho hra Zelenavý ptáček nebyla dosud v Československu uvedena, ačkoliv se svými kvalitami řadí mezi nejlepší Gozziho díla, jakými jsou Láska ke třem pomerančům, Král jelenem, Princezna Turandot. Hra je namířena nejen proti planému a neživotnému filozofování, ale i proti pragmatickému přístupu k životu, sebelásce a chytračení. Myšlenka hry by se dala zobecnit následovně: člověk, který se zpronevěří své přirozenosti, je tvrdě potrestán. Česko-

slovenská premiéra Gozziho příběhu Zelenavého ptáčka se uskuteční 24. ledna v 19 hodin na scéně činohry Petra Bezruče. V režii Mojžíra Weimanna hrají Jindřich Dvořák, Jana Postlerová, Milan Sulc, Vladimír Čapka, Luboš Ondráček, Marcela Čapková, Milan Sova, Marie Víková, Miroslav Kudela, Věra Janků a další. Druhou premiérou Státního divadla v Ostravě v tomto týdnu jsou Povídky z vídeňského lesa. Základním tématem hry rakouského dramatika Ödöna von Horvatha je popis dobra a zla a jejich svár v lidské duši a lidském životě. Je rozvíjeno na příběhu milostného trojúhelníku, který tvoří drobný podvodník, dcera zestárlého pouťového kouzelníka a majitele hračkářství a řezník z vídeňského okresu. V ostravské

premiéře, která se uskuteční 25. ledna v 19 hodin v Divadle Zdeňka Nejedlého, ztvární tuto trojici J. Fišer, E. Reiterová a K. Bartoň. Další velké role vytvoří zasloužilý umělec Karel Vochoc, A. Gasnářková, zasloužilá umělkyně Zora Rozsypalová a další. Režisérem inscenace je Bedřich Jansa. Scénu vytvořil národní umělec L. Vychodil.

(ak)

60221: Zelenavý ptáček

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

ČPB Ostrava

Ostravský večerník

ze dne

12. 11. 1986

▲ Hru Carla Gozziho Zelenavý ptáček uvedla v československé premiéře v uplynulém měsíci scéna činohry Petra Bezruče. V režii Mějmy Weimann vyvořila Marcela Čapková roli Barbariny a Luboš Ondráček postavu Renza.

Foto: JOSEF HRADIL

60221: Zelenavý ptáček

PRAŽSKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA
odbor výstřižků
Praha 2-Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 29 73 78

VÝSTŘÍZEK Z ČASOPISU

ČPB Ostrava

Ostravský večerník

25. 11. 1986

▲ Ze hry Carla Gozziho Zelenavý ptáček, kterou uvádí činohra Petra Bezruče Státního divadla v Ostravě. V režii Mějmy Weimann Luboš Ondráček, (Renzo), Věra Janků (Ninetta), Milan Sova (Tartaglia, král v Monterotondo), Marcela Čapková (Barbarina).

Foto: JOSEF HRADIL

vším o toleranci, s níž se oba krajní názory budou maset, nebránit si vzájemně v rozletu a v nárocích a hlavně dokáží považovat jisté napětí mezi tvůrci a kritikou za stav přirozený a normální, v němž sice nemusí čekat na vzájemné lichotky, ale stejně tak tu nepůjde o existenční poškození za upřímně vyslovený názor.

Pekař Jan Marhoul na uvítanou

Přijel jsem do Ostravy na pouhé tři dny. To znamená, že každá taková letmá návštěva s sebou nese nebezpečí subjektivního pohledu. Člověk jednak nestačí proniknout do všech zákulisních problémů a jednak na to naštěstí ani hle-

TOME, TY JSI ČÍSLO! — Podle M. Twaina Muzikál pro holky a kluky napsal Jaroslav Pochmon. Na snímku Josefa Hrudila trio hlavních hrdinů Tom, Huck a Joe — Jan Mazák, Vladimír Čapka a Miroslav Kudela

dět nemusí, má-li zvenčí hodnotit výsledek jako kterýkoli divák v hledišti.

A tak se stane, že v případě Vančurova a Kačerova Pekaře Jana Marhoulu uvidí inscenaci, která prozrazuje až nečekanou dávku poetické, dramatické, autorské i režijní invence. Prostrý, dějově chudý, ale překrásný z básněný příběh o dělníku a věčném proletáři Janu Marhoulvi tu, ve Státním divadle, byl scénicky umocněn dalšími poetizujícími paralelami, které rozehrávaly celé jeviště. A také písněmi (hudba Jan Tomšiček), které zpívala Jitka Smutná s imponující odvahou šansoniérky, jež se musí zpěvem vyslovit proti všem, i proti nejednou málo chápavé odezvě publika.

Vančura a zejména tak divadelně obtížná látka jako jeho Pekař Jan Marhoul je kus krásné dramaturgické troufalosti dát mu celou velkou scénu a s ní většinou nepřipravené diváky na tak náročné sousto. Byla to už pokročilá režíra, ale stále se ještě divili a víc s nepochopením ptali, než by šmahem odsuzovali. V tom je jistě určitá naděje i pro náročnější ostravskou dramaturgii, ale přesto byl Marhoul, tak cenný jako smělý pokus, předurčen spíš pro scénu menší. Aby byl plně pochopen a doceněn právě jako ten nejnáročnější pokus vyvádět kamenné divadlo za rámeč jeho zvyku a zažitě obliby. V Kačerově tvorbě to není první, podobně ambiciózní pokus, ale připravit půdu k jeho náležitěmu přijetí mu pak může už jenom celý chápavý divadelní organismus.

Mládí v nástupu, mládí jako naděje

Už v Pekaři Marhoulvi nebylo možné přehlédnout mladé členy souboru. Tomáš Jirman, Alexej Pyško, Apolena Vel-

PEKAŘ JAN MARHOUL ve Státním divadle v Ostravě (v dramati-zaci a režii Jana Kačera) — Stanislav Šárský a Jitka Smutná v ústředních rolích manželů Marhoulových (vlevo B. Kolliner v úlo-ze Doktora)

Snímek Vlastimila Pavelkové

dová tu s invencí odehráli dynamický part potulných kome-diantů, aby i prostý a upřímný příběh Marhoulův, obyčejný jak denní chléb, získal své další valéry. Ostatně, Stanislav Šárský a Jitka Smutná v hlavních rolích mají při jisté už zkušenosti rovněž dost mladé vry a výrazu, která je zdobí a přispívá k oprávněné představě, že se tady — ve Státním divadle — nastupující mladší a střední generace už zdárně prosadila.

Nad dalším souborem — Divadlem Petra Bezruče — se nedávno lámala hůl nejakatěji. Viděl jsem je teď těsně za sebou třikrát. Dostatečně, aby se potvrdilo, že už jsou zase z nejhoršího venku, že už jsou zase na vzestupu.

Nejprve se školní mládeží v rovněž už stařícké muziká-lové inscenaci Tome, ty jsi číslo! Jednu z dalších variant ne-smrtného Twainova Toma Sawyera napsal domácí Jaroslav Pochmon a právě nyní k němu přibyl i Huckleberry Finn Pavla Palouše. Pro mládežnické divadlo zkrátka klasi-ka a lze jen s potěšením zaznamenat, že právě rovněž i zde je mládí tím nejzřetelnějším a nejpotešitelnějším vkladem, který byl do inscenace vložen. V souboru, kde se donedáv-na stárla až příliš, a kde je teď naopak problém obsadit ně- které starší role, to vypadá opravdu nadějně.

Vysoká reprízovost Toma Sawyera však zdravě mladou, „klukovskou“ partu na scéně neunavila. Hrají stále s gus-

ŠTĚSTÍ PRO ANNU — opereta na motivy Ivana Olbrachta. Na-psal Petr Miller, režijně nastudoval Josef Kobr, dirigent Vladimír Brázda. V ústředních rolích Dagmar Hlubková a Jan Vyorálek

Snímek Vlastimila Pavelkové

scen.: Kellmaný, Polák
M. Polák

Kellmaný, Polák
28. 11. 1976

i tomto souboru. A tady jsme u kofene další připravený
 ptáček. Divadlo pro mládež by mělo mít, podle všech
 žitých zvyklostí, přece jen profil zcela odlišný — z ob-
 yklých pohádek a her pro dospělejší či méně dospělou
 mládež. Alespoň do éry, než tu zcela bezkonkurenčně za-
 lala vládnout televize.

Dnes už má z tohoto důvodu mladé divadlo volnější ru-
 ku, může víc dát na vlastní dramaturgickou volbu a před-
 stavu. To znamená, že tvůrci od předem deklarované po-
 innosti uvádět určité tituly „povinné četby“, mohou stavět
 repertoár jinak a volněji podle svých dramaturgických cílů.
 A soubor vytvářet podle potřeb takového repertoáru.

V Divadle P. Bezruče už začali. Utíkej, smrtko, utíkej,
 Hlava XXII, Vojcek, Výrobce bomb, Zelenavý ptáček,
 Maska a tvář — drsnější škola a dospělejší pohled na svět,
 řsudypřítomná komediálnost, hudba a písně, tvrdá realita
 dnešní válečné hrozby. Vojckův nevykofenitelný plebejský
 liděl oběti zmanipulované vojenskou mašinerií (v jiné po-
 lobe skoro totéž východisko, co americký Švejk J. Hellera)

Büchnerův VOJCEK v Divadle Petra Bezruče. V hlavních rolích Ví-
 tězslav Kryške (Vojcek), Jana Janěková (Marie) a Pavel Skřipal
 (Tambor) *Snímek Josef Hradil*

se skvělým hudebním partem Milana Báčorka, s fascinujícím hereckým i pěveckým výkonem Jany Janěkové jako Marie, s přesně narežirovanou souhrou i scénickými významy každého stylizovaně aranžovaného výjevu. To je tedy Vojcek — magie a uhrančivost, nezvyklá náročnost na mladé publikum, která se tu také vymyká žitým zvyklostem po moralistním, jasně čitelném a zřetelně formulovatelném poselství. Byl-li J. Heller s Hlavou XXII možná až příliš drsnou školou pro mládež (byť dnes dosti otrlou), poskytuje jim Vojcek neiluzivní lekci přece jen prizmatem básníka. A to oddaný kolektivní výkon souboru se skvělou pomocí hudebního partu dokáže sugestivně předat.

Cesta dnešního Divadla P. Bezruče k samostatnosti a neodvozenosti od žitých představ bude bezesporu těžší, odvážnější a riskantnější. Bude chtít od mladého diváka více samostatně přemýšlet, dozrávat v hledišti. Může ale začít skutkem už pomáhat zamýšlené součinnosti mnoha souborů pod „jednou střechou“ ostravského Státního divadla. To znamená — může příkladně u Bezručů vychovávat publikum i pro Jany Marhouly na scéně Zd. Nejedlého. Nebylo by to málo a bylo by to zcela v duchu záměrů vedení divadla, o nichž hovoří i ředitel Zdeněk Starý, když opětovně zdůrazňuje právě souhru a cílevědomě řízený široký záběr

a především na dospívající mládež.

Vědomá dělba zájmů s dětskou televizí a loutkovou scénou pro pohádkový věk, ustíci do zřetelné krystalizace uměleckého profilu DPB, by měla být dostatečným zdůvodněním, aby to soubor s novým vedením mohl vyzkoušet. Nebude to cesta bez problémů a bez otazníků. Groteska, satira, intelektualizace — může být rovněž jen cesta jednostranná, která po čase nemusí nacházet dost pochopení. Ale za zkoušku stojí!

Setkání Anny proletářky s operetou

Zpočátku ten troufalý záměr operetního souboru stihaly jen škodolibé úsměšky. Anna proletářka a muzikál — to bylo na první pohled nebezpečí násilné ilustrace a sentimentu, nevhodné míšení žánrů. Dopadlo to však nakonec mnohem lépe. Když se rozlehl dlouhý potlesk po premiéře,

Gozziho ZELENAVÝ PTÁČEK v čs. premiéře u Bezručů — na
 Hrádínově sňímku Jindřich Dvořák a Milan Sova

všichni si viditelně a jako málokdy oddechli. Dary, kolegiální polibky a radostné úsměvy překonávaly rekordy.

Objektivní skutečnost se pochopitelně nemůže dotýkat těchto extrémních poloh škodolibosti ani bezuzdné radosti, i když má znatelně blíž k uspokojení ze splněného nadmíru obtížného úkolu. Na váhu tu byly vsazeny nesporné hodnoty — mimořádné vypětí operetního souboru se spoluprací několika šéfů souborů dalších, velká jevištní zkušenost Josefa Kobra (tady jako režiséra), který se až příliš v prvním dotyku s publikem bál každé nadnesené falešnosti třeba v symbolickém závěru nebo političtějších replikách. Oddaný výkon orchestru pod taktovkou Vladimíra Brázdy a melodická hudba domácího sólisty a autora celého olbrachtovského přepisu Petra Millera, pečlivá úprava a instrumentace Ladislava Matějky, vypracovanost choreografie Alberta Janička, scéna Vladimíra Šrámka i podíl na písňových textech Mojmíra Weimanna.

Operetní Štěstí pro Annu (jak zní titul) uspělo a právě v těchto dnech bude zahajovat novou éru obnoveného a modernizovaného Divadla Jiřího Myrona. Spíš než muzikál je to opravdu opereta s vážnými podtexty. Soustředuje se až příliš k revuálním výjevům ze života společenské smetanky a Toník s Annou, ač věrohodní, jsou jen v lehce načrtnutém průběžném dějovém proudu. Scénický jazyk žánru je však zvolen citlivě (žánr se tu nikde neznásilňuje) a proto i výsledek musíme spíš se vši vážností ocenit, než se uchylovat k podružnějším výtkám.

Ostravské tři dny přinesly víc zajímavého a cenného, než se dalo čekat. Soubory se nevymykají ze svých provozem ustálených cest, ale hledají své úspěchy na nich, v prostoru své vlastní činnosti a působnosti. Ambice jim vesměs nechybí a tak je snaha využít všech hodnot a talentů, které mají, nově a jinak, k současnému výrazu, možná prospěšnější než začít stavět úplně znova — mimo vlastní scénu a vlastní soubor.

BOHUŠ ŠTĚPÁNEK